

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PARISSA TOIMIVIEN KUMPPANUUSILTA – YHTEISEN TYÖN ASIALLA

Kirjoittajat:

Kumppanuuskehittäjät Sari Turpeinen ja Milka Lintinen,
Kumppanuudella soteen ja kuntiin -hanke (2017-2019), Keski-
Uudenmaan Yhdistysverkosto ry

KUMPPANUUSILLOISSA KOHDATTIIN YHTEISELLÄ ASIALLA

Keski-Uudenmaan Yhdistysverkoston Kumppanuudella soteen ja kuntiin – hankkeen Kumppanuusillat toivat yhteen yli 200 järjestöjen, seurakuntien ja julkisten palvelujen toimijoita. Lapsi- ja perhetyön, päihde- ja mielenterveys-työn sekä kehitysvammatyön Kumppanuusilloissa verkostoiduttiin, käytiin keskustelua Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveyspalveluista ja pohdittiin millaista yhteistä työtä alueella tarvitaan. Lapsi- ja perhetyön Kumppanuusillassa 10.10.2019 oli mukana 85 osallistujaa pohtimassa perhekeskuksen tehtäviä. Tapahtuma järjestettiin yhdessä Uudenmaan Lape-muutosohjelman ja Perheet keskiöön -hankkeen kanssa.

Kumppanuusiltojen rakentaminen

Tapahtumien ideointi alkoi järjestöedustajien, virkamiesten ja seurakuntien edustajien kanssa Kumppanuushankkeen Pikku-Brunsseilla, jossa pohdittiin asiakaslähtöisyyttä kolmen eri tiimin kanssa. Pikku-Brunsseilla todettiin yhdessä, että kaikkien toimijoiden tarpeena on verkostoituminen ja toiminnan kartoittaminen koko kentällä. Lapsi- ja perhetyön Kumppanuusillan suunnittelu jatkui monialaisessa ryhmässä, jossa oli mukana yli 20 toimijaa Keusotesta, kunnista ja alueella toimivista järjestöistä. Lisäksi pidettiin erikseen tapahtumassa fasilitoidun pienryhmäkeskustelun suunnittelu yhdessä Keusoten verkostokonsulttien kanssa.

Kumppanuusillan messualue valmistumassa. Kaikki osallistujat saivat toimia messuesittelijöinä.

Lapsi- ja perhetyön suunnitteluryhmissä todettiin, että hallituksen kärkihankkeen mukaisissa perhekeskuksissa pyritään sovittamaan yhteen nyt erillään olevat lapsiperheiden palvelut. Perhekeskuksissa on mukana julkisten palvelujen rinnalla myös perheet ja kolmas sektori ja ne palvelevat kaikkia lapsiperheitä monikulttuurisuus, moninaisuus ja vammaisuus mukaan luettuna. Kansallisten linjausten mukaan maakunnassa on useita perhekeskuksia, jotka vastaavat alueensa lapsiperheväestöstä. Yhden perhekeskuksen alueella on useita kohtaamispaikkoja, jotka tarjoavat matalan kynnyksen vertaistukea ja palveluohjausta.

Jotta yhteisessä työssä on mahdollista edetä konkreettisiin tekoihin, on aloitettava ruohonjuuritasolta: saatava kasvot kumppaneille, kurottava toimijoiden välisiä etäisyyksiä lyhyemmäksi, kuultava toisiaan ja vahvistettava yhteisöllisyyttä ja keskinäistä ymmärrystä.

TERVEISIÄ KEUSOTESTA

Sote-kuntayhtymä, Keusote, esitteli illan kumppanuusmessuilla omaa työtään järjestöjen, kuntien ja seurakuntien rinnalla.

Tapahtuman ensimmäinen tunti omistettiin ajankohtaisille alustuksille. Kumppanuuskehittäjät Milka Lintinen ja Sari Turpeinen toivottivat osallistujat tervetulleiksi. Milka Lintinen avasi kumppanuuspöytä -käsitettä ja kertoi Kumppanuudella soteen ja kuntiin -hankkeen täydentyvän kolmeen suureen Kumppanuusiltaan.

Palvelujohtaja Tiina Salminen Keusoten lasten, nuorten ja perheiden palveluista kertoi kuntayhtymän strategiasta, jossa korostetaan kaikkien toimijoiden yhteistyötä ja tiedolla johtamista. Salmisen mukaan tämä on tärkeää, jotta voidaan varmistaa asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen muuttuvissa tilanteissa.

Keusoten perhekeskuspalvelujen päällikkö Minna Kairesalo kertoi perhekeskustoiminnan tarkoituksesta ja tavoitteista sekä kansallisista linjauksista. Erityistä huomiota Keski-Uudenmaan alueella ollaan kiinnittämässä kohtaamispaikkatoimintaan, jonka kehittämiseen toivotaan järjestöiltä aktiivista osallistumista.

Leena Säkjärvi Keusoten sisäisistä integraatiopalveluista toi terveiset neuvonnasta ja asiakasohjauksesta. Asiakasohjauksessa ollaan siirtymässä monikanavaiseen ja yhdenmukaiseen yhteydenottokäytäntöön, jonka tavoitteena on selkeyttää kuntalaisten ohjausta palvelujen piiriin. Tässä kumppaneilla on tärkeä rooli tuoda esille omia toimintojaan, jotka täydentävät julkisia palveluja. Erityisesti vapaaehtois- ja muusta järjestöjen toiminnasta Keusote kaipaa ajanmukaista tietoa asiakasohjauksen käyttöön.

**Yhteistyöstä
yhteiseen
työhön!**

Tapahtuman järjestäjäkumppanit, järjestöagentti Kaisli Syrjänen Perheet Keskiöön -hankkeesta ja muutosagentti Tia Ristimäki Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma LAPEsta suuntasivat katseita yhteistyöstä yhteiseen työhön. Siinä, missä yhteistyö on tiedon ja tehtävien jakamista, on yhteinen työ yhdessä suunniteltua, sovittua ja toteutettua. ”Kun porukka on kasassa ja yhteinen tavoite kirkastunut, lopputulos on enemmän kuin osiensa summa.”

KUMPPANUUSILLASSA KUULTUA

KUMPPANUUSILLASSA IDEOITUA

Tapahtumaan osallistuneet saivat "tägätä" itsensä perhekeskusmallin mukaiseen tähtikuvioon, joka rakentui illan aikana häikäisevän puhuttelevaksi koosteeksi. Näin tehtiin näkyväksi koko laaja lapsi- ja perhetoimijoiden kenttä ja se, millä alueella itse kukin sillä liikkuu.

Perhekeskuksen tähtikuvion mukaan vastaajat jaettiin seitsemään ryhmään, jotka jatkoivat keskustelua Keusoten verkostokonsulttien ohjaamana. Otsikot, joiden alla keskustelua käytiin, olivat:

Perheiden monimuotoisuuden tukeminen

Vertaistuen mahdollistaminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen

Varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen tarjoaminen

Lapsen ja perheen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja seuraaminen

Lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen:

Sovinnolliseen eroon ja vanhemmuuden jatkumiseen auttaminen

Ryhmissä pohdittiin yhteisen työn nykytilannetta ja tavoitteita. Kaikissa keskusteluissa todettiin, että vuorovaikutukselle kaivataan aikaa ja paikkaa ja se vaatii jatkuvaa vaalimista ja ylläpitämistä.

Asiakkaalla saattaa olla kontakti usealle eri taholle, mutta yhteisen tarpeiden arvioinnin ja palvelupolun suunnittelun puuttuessa tehdään paljon päällekkäistä työtä eikä sekään välttämättä vie samaan suuntaan. Sopimus tavoitella yhteistä työtä tulisi olla allekirjoitettuna organisaatiotasolla yhteisissä arvoissa, visioissa ja palvelulupauksissa. Keskusteluissa nousi esille mm. työntekijän oma vastuu kartoittaa mahdolliset yhteistyökumppanit, kutsua heitä mukaan ja olla itsekin avoin uudelle ajattelulle. Tämä on mahdollista, kun työpaikoilla ja järjestöissä on siihen sovitut pelisäännöt ja yhteiset arvot.

VIESTINTÄ YHTEISENÄ HAASTEENA

Keskusteluissa yhteisenä asiana nousi esille tiedonvälitys ja viestintä. Asiakasohjauksessa on helpointa toimia vanhojen tuttujen kumppaneiden rinnalla, jolloin palvelujen laaja kirjo jää hyödyntämättä. Kipeästi kaivataan työkalua, jonka avulla potentiaaliset yhteistyökumppanit olisivat löydettävissä. Tähän ratkaisuna saivat kannatusta kattava sähköinen alusta, joka olisi niin työntekijöitten kuin järjestöjen ja kuntalaisten käytettävissä. Erilaisten tiedotteiden toteuttaminen ja koulutusten järjestäminen yhteistyössä nähtiin myös järkevänä tapana yhdistää resursseja ja tavoittaa asiakkaita oikean tiedon äärelle.

Kumppanuusillassa esiteltiin uusimaalaiset.fi -sivustoa, johon yhdistyksiä kannustettiin viemään omat tietonsa. Uusimaalaiset.fi -sivusto on mahdollista ottaa käyttöön Keusoten palveluohjauksessa ja kuntien hyte-työssä, mutta sen käyttöönotto ja toimivuus vaatii toimintaa tarjoavien järjestöjen ja muiden tahojen aktivoitumista. Sivusto on ilmainen ja sen ominaisuudet ovat moninaiset mm. järjestöjen tapahtumien markkinoinnissa, ilmoittautumisissa, yhteistyökumppaneiden hakemisessa ja toiminnan raportoinnissa. Tietojen paikkansapitävyydestä ja päivittämisestä vastaa järjestö itse. Lisätietoja sivustosta ja opastusta sen käyttöönotossa saa Keski-Uudenmaan Yhdistysverkoston järjestöassistentti Jaro Karkiselta sähköpostilla osoitteesta jaro.karkinen@yhdistysverkosto.net.

Kumppanuusillan kaltaisia verkostoitumis- ja keskusteluiltoja pidettiin hyvänä väylänä tutustumiselle ja innostumiselle. Kumppanuusiltoja toivottiin lisää ja niiden jalostamista eri teemojen ympärille ehdotettiin. Kumppanuusilloista olisi luontevaa siirtyä kumppanuuspöytiin, joissa toisensa löytäneet tahot voisivat jatkaa keskustelua konkreettisemmalla tasolla kohti toimintaa. Samat asiakasryhmät kattavien sidosryhmien verkostoituminen, esim. eroasiakkaiden, lähi-suhdeväkivallan, hyvinvoinnin edistämisen, varhaisen tuen ja vanhemmuuden tukemisen parissa toimivien tutustuminen toisiinsa tuottaisi konkreettisia askeleita eteenpäin.

Palautteissa fasilitoitujen ryhmäkeskustelujen kehittämiseksi ehdotettiin tarkempaa pohjustusta sekä lisää aikaa konkreettisesta yhteisestä tekemisestä keskusteluun. Muutamassa palautteessa peräänkuulutettiin konkretiaa yhteistyön saralta myös illan puheenvuoroihin. Palautteissa ehdotettiin myös kehittämisideoiden keräämistä päättäjille sekä sen toteutusta, mikä huolestuttaa, mikä on uutta ja mikä on ollut onnistunutta.

KONSEPTI SAI RUNSAASTI KIITOSTA!

Kumppanuusilloissa verkostoiduttiin ahkerasti. Palautteen perusteella illoissa jaettiin omat yhteystiedot keskimäärin neljän tahon edustajan kanssa ja illan jälkeen kumppanuuden luominen jatkui konkreettisesti keskimäärin kahden tahon kanssa.

Palautteessa kävi ilmi, että kumppanuusiltojen jatkaminen nähdään tarpeellisena. Kaksi kolmasosaa vastaajista piti iltojen jatkamista ehdottoman tärkeänä ja loput kolmannes mahdollisesti tärkeänä. Kukaan vastaajista ei ollut sitä mieltä, ettei illoilla olisi tarvetta jatkossa lainkaan. Lapsi- ja perhetyön Kumppanuusillan palautekyselyyn vastasi neljännes osallistujista.

Kaikkien Kumppanuusiltojen osallistujista enemmistö kannatti jatkossakin nyt järjestettyjen iltojen kaltaisia tapahtumia. Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat painottivat vastauksissaan vielä parempana vaihtoehtona teemoittaisia kumppanuusiltoja, joissa alan toimijat yli kuntarajojen kokoontuisivat yhteen jonkin yhteisen ajankohtaisen teeman äärellä. Kolmanneksi paras vaihtoehto tämän illan osallistujien mukaan olisi kuntakohtaiset kumppanuusillat, joissa oman kunnan toimijat kohtaavat. Kolmannes vastaajista kannatti messutyypistä tilaisuutta, jossa mukana olisivat kaikentyyppiset järjestöt ja julkisen sektorin edustajat. Seminaarityyppinen, asiantuntijaluentoja ja ryhmätyöskentelyä sisältävä kumppanuusilta sai vähiten kannatusta, mutta kuitenkin vajaa kolmannes vastaajista piti sitä myös yhtenä vaihtoehtoisena muotona kumppanuusiltojen järjestämiselle.

Lasten, nuorten ja perheiden Kumppanuusiltaan osallistuneiden mielestä illassa erityisen onnistuneita asioita olivat kumppanuusmessut, laaja kattaus erilaisia toimijoita esillä ja uusien kumppanuuksien luominen. Fasilitoitu ryhmätyöskentely teemoittain sai paljon kiitosta ja yhdessä tekemisen meininki. Illan puheenvuoroja arvostettiin – Keusoten ajankohtaisia asioita kuvanneita puheenvuoroja pidettiin tärkeinä. Järjestelyt saivat kiitosta siinä missä huumori ja illan hyvä henkikin mainittiin.

Kaikkineen illan ideaa ja konseptia kehuttiin ja kokonaisuutta pidettiin onnistuneena. Jatkossa

Kumppanuusilloista toivotaan enemmän tietoa etukäteen mm. näytteilleasettajista.

Toivottiin, että vastaavia iltoja voitisiin toteuttaa myös jonkin rajatun teeman äärellä.

YHTEISELLÄ TYÖLLÄ VOIMAVARAT PAREMMIN KÄYTTÖÖN

*Samaa työtä tekevät toimijat löysivät toisensa
perhekeskus-mallin teemajaottelusta.*

Yhteistyön lisääntymisellä eri tahojen kanssa olisi palautteen perusteella positiivista vaikutusta oman toiminnan ja yhteistyön kehittämiseen ja laajentamiseen. Yhteiskehittämisen kohteina nähtiin yhteiset hankkeet ja uudet toimintamuodot: ”Yhdessä voidaan ideoida molempia osapuolia hyödyttäviä hankkeita ja projekteja”. Vastaajat näkivät, että yhteistyön lisääntyminen johtaisi myös oman toiminnan monipuolisuuden kasvamiseen ja toiminnan laajentumiseen maantieteellisesti yhä useamman kunnan alueella. Lisäksi järjestöissä uskottiin jäsenmäärän kasvavan.

Lisääntyvän yhteistyön nähtiin mahdollistavan ajantasaisen tiedon jakamisen, selventävän toimijoiden rooleja ja mahdollistavan näkyvyyden lisääntymisen. ”Yhteistyön lisääminen selkiyttäisi nykyistä tilannetta, tällä hetkellä aika sekavaa, kun ei tiedetä, kuka tekee mitään”. Toisten toiminnan tunteminen nähtiin asiakkaiden etuna – asiakkaat päätyisivät todennäköisemmin tarvitsemaansa palveluun ja heidän arkinsa olisi sujuvampaa: ”Asiakkaat saisivat suoraan hyödyn, kun osaisi markkinoida eri palveluita paremmin ja välittää niistä tietoa” kirjoitti yksi illan osallistujista. ”Perheet saisivat suuremmalla todennäköisyydellä tarvitsemaansa tietoa toiminnasta ja palveluista” kirjoitti toinen osallistuja. Yhteistyön lisääntymisen johtaisi myös enemmän moniammatilliseen työotteeseen, jolloin palveluiden laatu asiakkaiden näkökulmasta kasvaisi.

Niin asiantuntemuksen kuin resurssienkin jakaminen nostettiin esiin yhteistyön positiivisina seurauksina. Pällekkäiseltä työltä välttään ja kaikkien osaaminen saadaan käyttöön. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat korostivat yhteistyöstä syntyvää hyötyä suhteessa voimavaroihin: ”Yhdessä saa enemmän aikaa, koska useampi on jakamassa resursseja!” totesi eräs palautteen antaja.

Kumppanuusmessuilla käytetty yhteistyöbingo nähtiin hyväksi keskustelun avaajaksi, mutta sen rinnalle kaivattiin osallistujien etukäteen täyttämää verkostoitumislomaketta, johon olisi nimetty omat tarpeet kumppanuuksien suhteen sekä se, mitä omalla taustayhteisöllä olisi annettavaa. Ajatuksena oli myös yhteystietojen jakaminen niin, että kaikilta osallistujilta olisi lupa jakaa tiedot muille.

JATKOA KUMPPANUUSILLOILLE

Kumppanuusiltojen innostamana Keusote ja Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto järjestävät Hyvinvointia meille kaikille – Kumppanuustapahtuman Järvenpäässä 30.1.2020. Tapahtuman runko on Kumppanuusiltojen mukainen, mutta nyt vetovastuu on Keusoten ulkoisella integraatiolla.

Tapahtumassa esitellään mm. alueellinen hyvinvointisuunnitelma. Alustuksissa nostetaan esille sitä, mikä merkitys alueellisella suunnitelmalla on kunta-tasolla ja miten järjestöt asemoituvat siihen. Hyvinvointi-suunnitelmasta nostettuja ilmiöitä käsitellään ohjatuissa keskusteluissa ikäryhmittäin. Näitä ilmiöitä ovat ehkäisevä päihdetyö, liikunnan lisääminen ja yksinäisyyden ehkäisy.

Tapahtumaan kutsutaan alueen järjestöjä ja seurakuntia sekä kuntien ja Keusoten toimijoita. Myös kokemusasiantuntijat ovat lämpimästi tervetulleita. Ilmoittautuminen on auki ja se löytyy Keski-Uudenmaan Yhdistysverkoston kotisivuilta: <https://www.yhdistysverkosto.net/ilmoittautumiset/>

KUMPPANUUSILTOJEN TAUSTAA

Kumppanuudella soteen ja kuntiin -hankkeessa kehitetty Kumppanuusilta -malli on työkalu alueellisen yhteistyön kehittämiseen ja toteuttamiseen. Kumppanuuskehittäjät Sari Turpeinen ja Milka Lintinen ideoivat mallin hankkeessa kerätyn kokemuksen pohjalta ja toimivat promootoreina yhteisen työn käynnistämisessä päihde- ja mielenterveystyön, kehitysvamma-alan työn sekä lapsi- ja perhetyön sektoreilla Keski-Uudellamaalla.

Kumppanuusiltojen suunnittelu toteutettiin monialaisessa yhteistyössä useammassa vaiheessa. Suunnittelutiimit olivat avoimia ja ne kokosivat alan osaajia järjestöistä, Keusotesta ja kunnista. Kumppanuuskehittäjät olivat luoneet illoille puitteet, valinneet paikat ja ajankohdat sekä laatineet iltojen kululle rakenteen. Iltojen sisällöistä, puheenvuoroista, ja jopa kohderyhmästä päätettiin tiimeissä. Tiimien kautta kahteen iltaan saatiin myös järjestäjäkumppanit: kehitysvamma-alan iltaan Minua kuullaan -hanke ja lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien iltaan LAPE Uusimaa muutosohjelma ja Perheet keskiöön -hanke. Panostusta iltojen sisältöihin ja järjestelyihin saatiin kaikilta tahoilta. Keusote antoi erityisen suuren panoksensa jokaiseen iltaan.

Kumppanuusilta-malli arvioitiin Sokra-hankkeen ja ESR TL5 -hankkeen Osallisuuden palaset -kehittämistyössä ja se on kuvattanu THL:n Osallisuutta edistävässä hallintomallissa:
<https://urly.fi/1nQG> ja esitelty kokonaisuudessaan Innokylässä:
<https://www.innokyla.fi/web/malli9260918>

Keski-Uudellamaalla on arviolta 4000 järjestöä, joista sosiaali- ja terveysalan järjestöjä on noin 300. Järjestöjen koko, toiminnan tavoitteet ja jäsenkunta ovat kirjavia, mutta on selvää, että järjestöt tukevat merkittävällä tavalla keski-uusmaalaisten hyvinvointia.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä (Keusote) aloitti toimintansa vuoden 2019 alussa. Tämän seurauksena kuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu Keski-Uudellamaalla siirtyi kuntien omistamalle kuntayhtymälle. Samalla kuntayhtymään siirtyivät kunnissa työskennelleet sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset. Keski-Uudellamaalla sekä järjestöt että kunnat ja kuntayhtymä ovat viestineet halukkuudesta entistä ehyempään yhteistyöhön kaikkien toimijoiden kesken.

Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto on järjestänyt jo useamman vuoden Järjestötrefejä sekä Verkostoaamuja alueensa kunnissa. Järjestötreffit ovat tuoneet yhteen kunkin kunnan alueella toimivia järjestöjä ja kunnan työntekijöitä. Kumppanuudella soteen ja kuntiin -hankkeessa nähtiin, että sote-kuntayhtymän aloittaminen loi tarpeen alueellisille eli kaikkia kuutta sote-kuntayhtymän kuntaa koskettaville "Järjestötrefeille" eli Kumppanuusilloille, joiden tavoitteena olisi lisätä keskinäistä ymmärrystä ja kumppanuuksia yli toimiala- ja kuntarajojen.